

דף תרגול: עננים בלי גשם – מזג אוויר ואקלים משתנה

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין את ההבדל בין מזג אוויר לאקלים
- להכיר את הגורם העיקרי לשינויי האקלים ואת אפקט החממה
- לזהות פעולות של הפחתה והסתגלות לשינויי האקלים

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – שאלות הבנה

1. ב – הממוצע והרגיל של מזג האוויר במקום לאורך שנים רבות
2. א – שריפת דלקים בידי בני האדם
3. ד – כריתת יערות
4. ג – כי הגזים באוויר שומרים חום סביב כדור הארץ
5. ד – הפחתה מצמצמת את הגורם לשינוי, והסתגלות עוזרת לחיות עם השינויים
6. ב – אספלט ובטון שסופגים ופולטים חום

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – מזג אוויר הוא מה שקורה היום, אקלים הוא האופי לאורך שנים
2. נכון – העצים מספקים צל ומשחררים אדי מים
3. לא נכון – אקלים נמדד בממוצע לאורך שנים, לא ביום בודד
4. נכון – הטקסט מציין שמדינות, ערים ובתי ספר פועלים יחד
5. נכון – כך כתוב בטקסט במפורש

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. מזג אוויר
2. אופי
3. דלקים
4. שמיכה
5. הפחתה
6. הסתגלות

חלק ד' – מזג אוויר או אקלים? מיינו

- 1 – ד (אקלים)
- 2 – ה (מזג אוויר)
- 3 – ב (מזג אוויר)
- 4 – ג (אקלים)
- 5 – ו (מזג אוויר)
- 6 – א (אקלים)

חלק ה' – כתיבה פתוחה

1. תשובה אישית - לבדוק שהתלמיד מציע פעולה סבירה ומסביר צעד ראשון מעשי
2. יש להזכיר שאקלים נמדד בממוצע לאורך זמן רב, ויום בודד לא משנה את המגמה הכללית
3. נטיעת עצים היא הסתגלות (עוזרת לחיות עם החום), מעבר לאנרגיית שמש הוא הפחתה (מצמצם את הגורם לבעיה)

כרטיס יציאה – מה לחפש

- מזג אוויר - היום, אקלים - לאורך שנים רבות
- גזים באוויר ששומרים חום כמו שמיכה סביב כדור הארץ
- הפחתה - למשל אנרגיית שמש, הסתגלות - למשל נטיעת עצים בעיר

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בשאלה: מה ההבדל בין יום חם לאקלים מתחמם, ולתת לתלמידים לנחש לפני קריאת הטקסט
- כדאי להדגיש את ההבדל בין הפחתה להסתגלות בעזרת דוגמאות נוספות מהכיתה או מהסביבה הקרובה
- בחלק הפתוח מומלץ לעודד שיתוף בעל פה לפני הכתיבה, כדי לחזק תחושת מסוגלות ולא רק דאגה

דף תרגול: עננים בלי גשם – מזג אוויר ואקלים משתנה

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה לומדים: מה זה מזג אוויר, מה זה אקלים, ולמה האקלים משתנה. גם לומדים מה אפשר לעשות כדי לעזור.

מילון קטן:

מזג אוויר	מה שקורה היום בשמיים - שמש, גשם או רוח
אקלים	האופי הרגיל של מקום לאורך שנים רבות
אפקט החממה	גזים באוויר ששומרים חום סביב כדור הארץ כמו שמיכה
דלק	חומר שבני אדם שורפים לתחבורה וחשמל
הפחתה	פעולה שמצמצמת את הגורם לשינוי האקלים
הסתגלות	פעולה שעוזרת לחיות עם השינויים באקלים
אי חום עירוני	תופעה שבה בערים חם יותר מסביבתן
ממוצע	המספר הרגיל לאורך זמן, לא מקרה בודד

1 חלק א' – שאלות הבנה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה זה אקלים?

א) מזג האוויר של היום ב) הממוצע והרגיל של מזג האוויר במקום לאורך שנים רבות ג) סוג של ענן

ד) כמות הגשם של אתמול

2. למה האקלים משתנה?

א) שריפת דלקים בידי בני האדם ב) יותר מדי עצים ג) הירח ד) רעידות אדמה

3. מה לא עוזר לאקלים?

א) נטיעת עצים ב) תחבורה ציבורית ג) חיסכון בחשמל ד) כריתת יערות

4. למה כתוב שהגזים דומים לשמיכה?

א) כי הגזים עשויים צמר ב) כי בחורף קר ג) כי הגזים באוויר שומרים חום סביב כדור הארץ

ד) כי השמיים נראים כמו שמיכה

5. מה ההבדל בין הפחתה להסתגלות?

א) אין הבדל ב) הפחתה היא נטיעת עצים והסתגלות היא נסיעה ברכב

ג) הפחתה קשורה רק לבית הספר

ד) הפחתה מצמצמת את הגורם לשינוי, והסתגלות עוזרת לחיות עם השינויים

6. למה חם יותר בעיר?

א) עצים רבים בעיר ב) אספלט ובטון שסופגים ופולטים חום ג) גשם רב בעיר ד) רוח חזקה בעיר

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מזג אוויר ואקלים הם אותו דבר בדיוק	☐	☐
2	עצים בעיר יכולים לקרר את הרחוב בעזרת צל	☐	☐
3	יום קר אחד מוכיח שהאקלים לא משתנה	☐	☐
4	מדינות רבות עובדות יחד כדי להתמודד עם שינויי האקלים	☐	☐
5	שריפת דלקים משחררת גזים שגורמים לאפקט החממה	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. _____ הוא מה שקורה היום בשמיים - שמש, גשם או רוח

2. האקלים הוא ה _____ של מקום לאורך שנים רבות

3. בני אדם שורפים הרבה _____ בתחבורה ובמפעלים

4. הגזים באוויר פועלים כמו _____ סביב כדור הארץ

5. פעולה שמצמצמת את הגורם לשינוי האקלים נקראת _____

6. פעולה שעוזרת לחיות עם השינויים נקראת _____

4 חלק ד׳ – מזג אוויר או אקלים? מיינו

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. באזור הקוטב קר רוב השנה	___	**א.** אקלים
2. היום חם ושמשי	___	**ב.** מזג אוויר
3. השבוע נושבת רוח חזקה	___	**ג.** אקלים
4. בישראל הקיץ ארוך ויבש	___	**ד.** אקלים
5. מחר צפוי גשם בצפון	___	**ה.** מזג אוויר
6. בסוואנה יש עונה גשומה ועונה יבשה	___	**ו.** מזג אוויר

5 חלק ה׳ – כתיבה פתוחה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. איזו פעולה אחת לטובת האקלים הייתם רוצים שהכיתה שלכם תעשה יחד השנה? איך תתחילו?

2. הסבירו מדוע יום קר במיוחד בחורף אינו סותר את הטענה שהאקלים מתחמם. השתמשו במושגים ממוצע וטווח ארוך

3. מה דומה ומה שונה בין נטיעת עצים בעיר לבין מעבר לאנרגיית שמש - איזו פעולה היא הפחתה ואיזו הסתגלות?

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין מזג אוויר לאקלים?

מהו אפקט החממה?

תנו דוגמה אחת לפעולת הפחתה ודוגמה אחת לפעולת הסתגלות

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀